

Kuulutuksen julkaisupäivä
24.1.2023

Diaarinumerot
2145/03.04.04.04.33/2020
2176/03.04.04.04.33/2020

JULKINEN KUULUTUS HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ KAIVOSLAIN MUKAISessa VALITUSASIASSA

Kaivoslain 166 §:n 1 momentin mukaan hallinto-oikeuden on annettava päätöksensä tiedoksi julkisella kuulutuksella.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta, eli 31.1.2023.

Päätös

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös 24.1.2023 numero 115/2023 malminetsintä lupaa koskevassa valitusasiassa. Malminetsintäalue sijaitsee Ylöjärven kaupungin ja Hämeenkyrön kunnan alueella.

Luvanhakija

Sotkamo Silver Oy, lupa siirretty 27.1.2021 NewPeak Finland Oy:lle

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä 24.1.2023–2.3.2023. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/index/julkisetkuulutukset_1.html#

Muutoksenhakuohjeet ja valitusaika

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **2.3.2023**.

Dnrot
2145/03.04.04.04.33/2020
2176/03.04.04.04.33/2020**Asia**

Valitukset malminetsintälupaa koskevassa asiassa

Valittajat

1. A
2. Kansalaisten kaivosvaltuuskunta - MiningWatch Finland ry, Vesiluonnon puolesta ry, A, B, C, Kyrön Luonto ry ja D

Luvansaaja

Sotkamo Silver Oy, lupa siirretty 27.1.2021 NewPeak Finland Oy:lle

Päätös, josta valitetaan**Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätös 1.10.2020, lupatunnus ML2016:0013**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (jäljempänä Tukes) on myöntänyt Sotkamo Silver Oy:lle malminetsintäluvan ML2016:0013 (Lavajärvi 1). Malminetsintäalue sijaitsee Ylöjärven kaupungin ja Hämeenkyrön kunnan alueella ja sen pinta-ala on 63,15 hehtaaria. Alueen tarkempi sijainti ja rajat ilmenevät päätökseen liitetystä lupakartasta. Päätös on voimassa enintään neljä vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Malminetsintäluvan nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintälupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Alueen geologiaan ja olemassa olevaan tutkimustietoon perustuen luvanhakija otaksuu alueella olevan kultaa (Au).

Päätökseen sisältyvät muun ohella seuraavat, yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset:

1. Määräys malminetsintätutkimusten sallituista ajankohdista ja menetelmistä sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset ja geokemialliset tai vaikutuksiltaan niihin verrattavat tutkimusmenetelmät
2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto (moreeni-, ura- ja pistenäytteet, kairaus)
3. Tutkimuskaivannot ja tutkimusojat

Lupamääräyksen 1 kohdassa 2 ja 3 mainitut tutkimukset tulee suorittaa huomioiden, mitä lupamääräyksissä 8 ja 9 on velvoitettu.

Perustelut: Hakija on esittänyt hakemuksessaan nämä menetelmät ja kaivosviranomaisen arvioi ne tarpeellisiksi, jotta alueen mineraalipotentiaali saadaan tehokkaasti tutkittua. Jotta mahdolliselle jatkoluvalle edellytetty vaade tehokkaasta malminetsinnästä toteutuu, tässä lupamääräyksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tulee olla pääosin suoritettuina.

(- -)

3. Määräys jälkitoimenpiteiden ajankohdasta ja ilmoittamisesta viranomaiselle

Kun malminetsintälupa on rauennut tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on:

- 1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

(--)

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 15 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 5 §.

4. Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta

Malminetsintäluvan haltija on velvollinen huolehtimaan maa- ja kiviainesjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Malminetsinnästä tässä luvassa myönnettyillä menetelmillä ei synny kaivannaisjätettä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 13 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 3 §.

5. Määräys ilmoitusvelvollisuudesta koskien malminetsintäalueen maastotöitä ja rakennelmia

Malminetsintäluvan haltijan on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille (sekä näihin rinnastettaville, kaivoslaki 5.2 §) ja muille oikeudenhaltijoille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille Tukesille ja Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristövastuualueelle. (- -)

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 12 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 2 §.

(- -)

7. Määräys vakuuden asettamisesta

Tässä malminetsintäluvassa ML2016:0013 määrätään lupakohtainen 2 000 euron suuruinen vakuus. Vakuus asetetaan pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitetun vahingon ja haitan korvaamista sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten. Tässä malminetsintäluvassa määrätty vakuus on asetettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintälupa on tullut lainvoimaiseksi, luvanhaltijan malminetsinnästä mahdollisesti aiheutuvaa vahinkoa, haittaa tai muuta kaivoslaissa mainittua velvoitetta varten pankkiin avatulle vakuustalletustilille. Kaivoslain 73 §:ssä tarkoitettu luvan siirto ei vapauta vakuutta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 107, 109, 110 ja 111 §. Vakuus asetetaan kaivosviranomaisen arvion perusteella. Kaivosviranomaisen on arvioinut toiminnan laatua ja laajuutta (lupamääräys 1), toiminta-alueen erityispiirteitä sekä luvassa säädettyjä velvoitteita lupamääräykset huomioiden ja päätynyt määrättyyn vakuuteen. Kaivosviranomaisen on luvan siirron tai muuttamisen yhteydessä harkittava, onko vakuuden lajia tai suuruutta tarkistettava.

8. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa (621/2011) kiellettyä seurausta

Malminetsintäluvan haltijan on tulpattava kairareiät, mikäli kairareiästä nousee pohjavettä maanpinnalle. Kairaputket on katkaistava mahdollisimman läheltä maanpintaa ja kairakohteiden jätehuolto sekä siistiminen on tehtävä välittömästi töiden loputtua kohteella. Jos kairauksessa tarvittavan käytettävän veden määrä ylittää 100 m³/vrk, on toimittava kuten vesilain (587/2011) [2 luvun] 15 §:ssä todetaan. Tutkimustöitä tehtäessä on otettava huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto, eikä toiminnasta saa aiheutua vaaraa pohjaveden määrälle tai laadulle. Hakemusalueen koillisosassa on luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita kohteita, jotka tulee huomioida tutkimustoiminnassa.

Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa eikä merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 11 § ja 15 §. Malminetsintäluvan haltijan on luovuttuaan malminetsintäalueesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan.

9. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

Hakemukseen saatujen lausuntojen perusteella malminetsintälupa-alueelta ei ole tullut tietoon sellaisia ympäristö- tai luontoarvoja, jotka olisivat esteenä malminetsintäluvan myöntämiselle. Malminetsintälupa-alueella ei sijaitse luonnonsuojelu- tai suojeluohjelma-alueita, Natura 2000 -verkoston kohteita, pohjavesialueita eikä valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita. Pirkanmaan ELY-keskus mainitsee lausunnossaan, että lupa-alueen länsiosasta on aiempi havainto liito-oravasta. Liito-orava lukeutuu luontodirektiivin liitteen IVa lajeihin.

Malminetsintäluvan haltijan on huomioitava, että mahdollisten liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisesti kielletty, sekä lain 39 §:n nojalla myös rauhoitettujen lajien yksilöiden tahallinen häirintä ja vahingoittaminen on kielletty. Mahdolliset havaintopaikat tulee ottaa huomioon ja tarvittaessa poiketa tutkimussuunnitelmasta, niin että kohteelle jää riittävä suojavyöhyke turvaamaan esiintymän. Mikäli lupa-alueella on tarpeen kaataa puustoa, tulee varmistua, ettei kyseessä ole liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikka (pesäpuu tai sitä suojaavat puut).

Malminetsintäalueen halki kulkee puroja/ojia, jotka tulee huomioida tutkimustoiminnassa. Vesilaissa on säädetty luonnontilaisten lähteiden,

purojen ja pienten lampien luonnontilaisena säilymisestä (vesilain 2 luku 11 §).

Malminetsintäluvan haltijan tulee esittää hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista tarkka tutkimussuunnitelma toimenpiteineen ja sijaintitietoineen Tukesille. Lisäksi tutkimussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi toimivaltaiselle Pirkanmaan ELY-keskukselle.

Perustelut: Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla Tukesin on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia lisämääräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Kaivoslaki (621/2011) 11 § ja 12 §, VNa (391/2012) 2 §.

Vaikka tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät vaikuta laajasti ympäristöön, malminetsintäluvan haltijan on oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Siirtyminen lupa-alueelle ja lupa-alueella liikkuminen sulanmaan aikana on pyrittävä suunnittelemaan niin, että olemassa olevia uria ja luontaisia aukkopaikkoja käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikkoalueilla liikkumista tulee välttää sulanmaan aikana ja viljelykäytössä olevilla peltoalueilla tutkimukset tulee suorittaa satokauden ulkopuolella. Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 11 §:ään.

(- -)

11. Määräys vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella

Malminetsintäluvan haltijan on korvattava malminetsintäalueella tapahtuvasta kaivoslakiin (621/2011) perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 103 §:ään, jossa säädetään vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. A:n valitus

Tukesin päätös on kumottava.

Vaatimusta on perusteltu muun ohella seuraavasti:

Ennen malminetsintäluvan myöntämistä alueelta olisi tullut selvittää luontoarvot ja eläimet. Päätöksessä olisi tullut huomioida mahdolliset liito-oravahavainnot. Malminetsintä kuormittaa luontoa ja aiheuttaa luonnon arvokohteille haittaa.

Alueella on metsätaloustuotantoa. Myös Yrjölän tilalle on vuonna 2013 istutettu kuusen taimia. Malminetsintä voi aiheuttaa jo istutetun puuston sekä puuston pintajuuriston vaurioitumista ja täten vaikeuttaa ja haitata metsätalouden harjoittamista.

Lupaa ei olisi tullut myöntää Sotkamo Silver Oy:lle, koska yhtiö ei ole vastuullinen toimija. ELY-keskus on huomauttanut yhtiötä muun muassa viivyttelystä ympäristölupa-asioissa.

A on ilmoittanut täydentävänsä valitustaan Kansalaisten kaivosvaltuuskunta ry:n ja sen asiakumppaneiden valituksessa esitetyillä perusteilla.

2. Kansalaisten kaivosvaltuuskunta - MiningWatch Finland ry:n ja sen asiakumppaneiden valitus

Tukesin päätös on ensisijaisesti kumottava ja lupahakemus hylättävä. Toissijaisesti asia on palautettava Tukesille uudelleen käsiteltäväksi. Viimesijaisesti hallinto-oikeuden on asetettavat riittävät lupamääräykset toimintaan liittyvien haittojen ja vahinkojen estämiseksi. Tukes on velvoitettava korvaamaan valittajien oikeudenkäyntikulut 510 eurolla.

Vaatimuksia on perusteltu muun ohella seuraavasti:

Tukesin päätös on kaivoslain, hallintolain, Århusin yleissopimuksen ja lukuisten EU-säännösten vastainen.

Lupahakemus ja Tukesin kuulutusasiakirjat ovat olleet puutteellisia ja sisältäneet virheellisiä tietoja muun muassa asuntojen ja pihojen suoja-alueiden poistamisesta lupa-alueesta, toiminnan ympäristö- ja luontovaikutuksista ja vaikutuksista tien käyttöön sekä vakuuden suuruuden arvioimiseksi tarpeellisista seikoista. Lisäksi hakemuksesta on puuttunut kaivannaisjätesuunnitelma. Alueen kiinteistönomistajia ei ole kuultu. Yksityistien tiekuntaa ja yksityisteiden omistajia ei ole kuultu. Ylöjärven kaupungille, Hämeenkyrön kunnalle, muistuttajille ja Vesiluonnon puolesta ry:lle ei annettu hallintolain mukaista vastineoikeutta Tukesin vastineen, lupamääräysten ja yhtiön rajausten johdosta.

Päätös on perustunut riittämättömiin selvityksiin. Etsintäalueen naapureita koskevia melu- ja pölyvaikutuksia tai asbestin esiintymistä kiviaineksessa ei ole selvitetty. Luontoarvoja, kuten luvassa mainittuja liito-oravia, suojeltuja lajeja ja koillisosan luontoarvoja ei ole selvitetty asianmukaisesti. Hankkeesta ei ole esitetty yksityiskohtaista työsuunnitelmaa, joten maanomistajat ja muut tahot eivät ole voineet arvioida yksityisille ja yleisille eduille aiheutuvia haittoja.

Luvanhakija Sotkamo Silver Oy:n edellytykset ja tarkoitus ryhtyä malminetsintään ovat epäselvät. Yhtiöllä ei ole ilmoituksiensa mukaan tarkoitus ryhtyä malminetsintään alueella. Luvat on myyty ennen niiden hyväksymistä. Lupapäätöksessä ei siten mainita malminetsintälupien todellista omistajaa, eikä lupaprosessissa ole selvitetty uuden omistajan uskottavuutta. Sotkamo Silver Oy on toistuvasti ilmoittanut lainvastaisia malminetsintäalueita eikä ole toiminut ympäristöluvan mukaisesti Sotkamossa, joten sen luotettavuus on kyseenalainen.

Lupapäätöksessä ei ole annettu riittäviin selvityksiin perustuvia yksilöityjä lupamääräyksiä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi. Lupakokonaisuutta Pirkanmaalla ja paikallisesti ei ole tarkasteltu kokonaisuutena.

Kairauksen kemiallisia ympäristövaikutuksia pintavesiin, pohjaveteen ja maaperään ei ole huomioitu asianmukaisesti ja kaivoslain edellyttämä kaivannaisjättesuunnitelma vakuuksineen puuttuu. Luvassa olisi tullut antaa tarpeelliset määräykset kaivannaisjättesuunnitelmasta sekä määräykset vesien käsittelyyn, kairaussoijaan ja apuaineisiin liittyen. Luvassa sallituista toimenpiteistä syntyvä kairaussoija sekä kairauksissa käytettävä vesi ovat kaivannaisjätettä. Malminetsinnän vedet tulee kierrättää ja puhdistaa käytön jälkeen. Soija tulee käsitellä ja saattaa pysyvästi stabiiliin muotoon. Malminetsinnän vesille tulee määrätä tarkkailu käsittäen kemikaalit, raskasmetallit ja öljyhiilivedyt.

Kairaus ja maastoon jätettäväksi esitetyt kairausputket pilaavat ympäristöä, aiheuttavat ongelmia maa- ja metsätaloudelle, aiheuttavat paikallista pinta- ja pohjaveden pilaantumista ja voivat vahingoittaa maastossa kulkevia eläimiä ja ihmisiä. Kairareiät tulee määrätä tukkimaan pysyvästi ja määrätä poistamaan mahdolliset kairausputket. Luvassa tulee kieltää kairaus ja montutus pelloilla tai ainakin kieltää kairaukset viljelyn aikana. Toiminta-aika on määrättävä kelirikkoajan ulkopuolelle. Puiden juurien vahingoittaminen on ehkäistävä. Montutuksessa puille on määrättävä turvaetäisyydet.

Asumiseen ja työntekoon tarkoitettujen rakennusten ja pihojen suoja-alueet sekä tiet suoja-alueineen tulee poistaa lupa-alueesta. Liito-oravan esiintymisalueet riittävine suoja-alueineen ja alueen koillisosan luontoarvot on rajattava pois lupa-alueesta. Lintujen pesinnän ja liito-oravan suojaamiseksi on annettava riittävät määräykset, kuten kairauksen ajallinen rajoittaminen ja pesäpuiden kaatamisen kieltä. Toiminnan aiheuttamalle melulle on asetettava melun ohjearvoja noudattavat raja-arvot ja ajalliset rajoitukset. Toiminnan pölyvaikutuksia on rajoitettava. Tehtävistä töistä on ilmoitettava hyvissä ajoin

etukäteen myös etsintäalueen läheisille/rajanaapureille. Yksityisteiden käytöstä aiheutuneet ja aiheutuvat haitat sekä vakuus- ja ilmoitustarpeet on huomioitava.

Toiminnalle olisi sen vaikutukset huomioiden tullut määrätä ympäristövaikutusten arviointimenettely sekä ympäristö- ja vesilupakäsittelyt.

Vakuutta ei ole edes teoriassa asetettu suunnitellun toiminnan mukaan, koska suunnitelmat puuttuvat. Vakuus on asetettava suunnitellun toiminnan todellisten vaikutusten perusteella ja sen tulee kattaa riskit kiinteistöarvojen alenemisesta sekä ympäristövahinkojen riskit, jotka ovat erityisesti pohjaveden suhteen korkeat. Vakuus on asetettava riski- ja varovaisuusperiaatteiden mukaan ja sen tulisi olla noin 500 000 euroa. Yhtiö ei ole vakavarainen, mikä korostaa vakuuksien tarvetta.

Lausunnot ja selitykset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on antamassaan lausunnossa vaatinut valitusten hylkäämistä ja kiistänyt valittajien oikeudenkäyntikuluvaatimuksen perusteeltaan ja määrältään. Lausunnossa on muun ohella todettu, että kaivoslain 7 §:n 2 momentin mukaan etsintätyötä ei saa tehdä 150 metriä lähempänä asumiseen tai työntekoon tarkoitettua rakennusta. Kaivoslain 46 §:n mukaan Tukes ei voi myöntää malminetsintälupaa tälle suoja-alueelle. Yksi osa lupa-alueesta on jäänyt liian lähelle yhtä kiinteistöä. Etäisyys kiinteistöstä on kyseisessä kohdassa 98,58 metriä, jolloin malminetsintäalueen yksi kapea uloke on noin 50 metriä liian lähellä rakennusta. Muilta osin raja-alue on kaivoslain mukainen. Kaivoslain mukaiseksi korjattu kartta on lausunnon liitteenä 3. Korjaus aiheuttaa muutoksia myös päätöksen liitteeseen 2 ”Tilakohtaiset pinta-alat”. Korjattu liite on lausunnon liitteenä 4. Vaikka malminetsintäalue on päätöksen karttaliitteessä (pätöksen liite 1) 50 metriä liian lähellä yhtä alueella olevaa rakennusta, luvanhaltijan täytyy noudattaa kaivoslaissa säädettyä suojaetäisyyttä suoraan lain nojalla.

Lausunnossa on lisäksi todettu, että Tukes on selvittänyt malminetsintään liittyvää kairauskoneen melua vuonna 2015 ja kairasoijan talteenkeräysyksikön melua vuonna 2021. Malminetsinnästä syntyvä melu on alueellisesti ja ajallisesti rajattua eikä melu tule aiheuttamaan sellaista haittaa, jolla malminetsintä voitaisiin kaivoslain nojalla kieltää.

NewPeak Finland Oy on antamassaan selityksessä muun ohella todennut, että luvanhaltijan alueelle suunnittelemaat tutkimusmenetelmät ovat tyypillisiä malmitutkimusmenetelmiä, kuten syväkairaus. Koelouhintaa tai rikastusta ei ole suunniteltu tehtäväksi. On selvää, että lupamääräysten mukaisesti toimiminen ei heikennä kohdealueen luonto- tai ympäristöarvoja tai aiheuta merkittävää haittaa ihmisille, kasvillisuudelle tai eliöstölle.

Sotkamo Silver Oy on ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa asiassa.

A:lle sekä Kansalaisten kaivosvaltuuskunta - MiningWatch

Finland ry:lle asiakumppaneineen on varattu tilaisuus vastaselitysten antamiseen. Vastaselityksiä ei ole annettu. Malminetsintälupaa koskevassa valitusasiassa 2193/03.04.04.04.33/2020 annetussa vastaselityksessä on kuitenkin todettu, että se koskee toiminnan aiheuttaman melun osalta myös tätä asiaa. Tukesin lausunnossa on esitetty virheellistä tietoa kairauksen aiheuttamasta melusta. Suojaetäisyys 150 metriä on riittämätön suojaamaan asutusta melulta.

Merkintä

Nyt kysymyksessä oleva malminetsintälupa on Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätöksellä 27.1.2021 siirretty luvan aikaisemmalta haltijalta Sotkamo Silver Oy:ltä uudelle haltijalle NewPeak Finland Oy:lle. Siirtopäätöksestä tehty valitus on ratkaistu hallinto-oikeudessa samana päivänä tämän asian kanssa.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Hallinto-oikeus valitukset muutoin enemmälti hyläten kumoaa valituksenalaisen päätöksen ja hylkää lupahakemuksen asiakirjoista tarkemmin ilmenevän 1,1 hehtaarin osalta. Malminetsintäalueen korjattu sijainti ja rajat ilmenevät tämän päätökseen liitteenä olevasta kartasta, joka korvaa valituksenalaisen päätöksen liitteen 1 ja korjatut tilakohtaiset pinta-alat tämän päätöksen liitteenä olevasta luettelosta, joka korvaa valituksenalaisen päätöksen liitteen 2.

Hallinto-oikeus Kansalaisten kaivosvaltuuskunta - MiningWatch Finland ry:n ja sen asiakumppaneiden oikeudenkäyntikuluvaatimuksen muutoin enemmälti hyläten velvoittaa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston korvaamaan valittajien oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa 100 eurolla.

Perustelut

Pääasia

Menettelyä koskevat valitusperusteet

Keskeiset sovellettavat oikeusohjeet

Kaivoslain 40 §:n 1 momentin (621/2011) mukaan lupaviranomaisen on tiedotettava malminetsintälupaa koskevasta hakemuksesta kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan ilmoitustaulullaan sekä asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta. Kuulutamisesta säädetään muutoin julkisista kuulutuksista annetussa laissa

(34/1925). Saman pykälän 2 momentin (621/2011) mukaan kuulutuksesta on annettava erikseen tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 26 §:n mukaan kaivoslain 40 §:ssä tarkoitettu kuulutuksesta tulee käydä ilmi ainakin:

- 1) hakijan nimi;
- 2) kuvaus hakemuksen mukaisen toiminnan laadusta, kestosta ja laajuudesta;
- 3) tieto alueesta, jolla hakemuksen mukaista toimintaa suoritettaisiin;
- 4) tieto hakemusasiakirjojen nähtävillä pidosta;
- 5) tieto muistutusten ja mielipiteiden jättämiseksi;
- 6) tieto mahdollisesta julkisesta kuulemistilaisuudesta.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Asiassa saadun selvityksen mukaan Tukes on 3.2.2020 julkaistulla ja 4.3.2020 saakka nähtävillä olleella kuulutuksella tiedottanut malminetsintälupaa koskevasta hakemuksesta Ylöjärven ja Hämeenkyrön ilmoitustauluilla, Tukesin Helsingin ja Rovaniemen toimipaikoissa sekä kuulutuksessa mainituilla Tukesin internet-sivuilla. Kuulutuksesta sekä kuulutuksen liitteinä olleista yhtiön malminetsintälupahakemuksesta ja haettua malminetsintäaluetta koskevasta kartasta on käynyt ilmi muun ohella hakijan nimi, kuvaus hakemuksen mukaisen toiminnan laadusta ja laajuudesta, käytettävistä malminetsintämenetelmistä ja niiden arvioiduista vaikutuksista ja yleispiirteiset tiedot alueesta, jolla hakemuksen mukaista toimintaa suoritettaisiin.

Kuulutusmenettelyssä on noudatettu kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 26 §:n säännöksiä ja asiaan osallisilla on ollut riittävät tiedot hankkeen vaikutusten arvioimiseksi ja mielipiteensä esittämiseksi. Hakemusalueen kiinteistönomistajille on varattu erikseen tilaisuus muistutuksen tekemiseen. Päätös ei ole lainvastainen siksi, että yksityistien tiekuntaa ei ole kuultu erikseen.

Kuulemismenettelyn kohteena olleeseen hakemukseen on sisältynyt hakemusaluetta koskeva kartta, joka on virheellisesti sisältänyt myös kaivoslain mukaisia estealueita, eli rakennuksia ja niiden suoja-alueita. Kuulemismenettelyn aikana asiasta tehtyjen huomautusten jälkeen hakija on muuttanut hakemustaan toimittamalla hakemusalueesta uuden kartan, josta mainitut estealueet on poistettu. Valituksenalaista päätöstä ei ole syytä kumota sillä perusteella, että tästä pienennetystä alueesta ei ole järjestetty uutta kuulemistä.

Kaivoslaki tai hallintolaki ei edellytä lausunnon antajien tai muistutusten ja mielipiteiden esittäjien kuulemistä Tukesin harkitsemista lupamääräyksistä tai lausuntoihin ja muistutuksiin vastaamista ennen päätöksen tekemistä.

Siltä osin kuin valittaja on vedonnut tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa tehtyyn yleissopimukseen (Århusin yleissopimus), yleissopimuksen oikeusturvajärjestelmän on yleisesti katsottu

toteutuneen Suomessa perustuslain säännöksillä ja hallintomenettelyä koskevilla säännöksillä, joita edellä lausuttu huomioon ottaen on nyt kysymyksessä olevan hakemuksen käsittelyn yhteydessä noudatettu.

Asiassa ei ole tapahtunut menettelyvirhettä valittajien kuulutusasiakirjojen ja kuulutuksen puutteellisuudesta esittämillä valitusperusteilla.

Selvitysten riittävyttä ja päätöksen sisällöllistä lainmukaisuutta koskevat valitusperusteet

Keskeiset sovellettavat oikeusohjeet ja esityöt

Kaivoslain 9 §:n 1 momentin mukaan malminetsintään on oltava kaivosviranomaisen lupa (malminetsintälupa), jos malminetsintää ei voida toteuttaa 7 §:n mukaan etsintätyönä tai kiinteistön omistaja ei ole antanut siihen suostumustaan.

Pykälän 3 momentin mukaan malminetsintää koskeviin aluerajoituksiin sovelletaan vastaavasti, mitä niistä etsintätyön osalta 7 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Kaivoslain 7 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan etsintätyötä ei saa maan pinnalla tehdä yleisessä käytössä olevalla liikenne- ja kulkuväylällä. Saman momentin 5 kohdan mukaan etsintätyötä ei saa maan pinnalla tehdä 150 metriä lähempänä asumiseen tai työntekoon tarkoitettua rakennusta tai muuta näihin rinnastettavaa tilaa ja niihin liittyvää, yksityistä piha-aluetta taikka tällaisen rakennuksen paikkaa, jota varten on myönnetty maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettu rakentamiseen tarvittava lupa ja rakentaminen on aloitettu.

Kaivoslain 11 §:n 1 momentin mukaan malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Pykälän 2 momentin mukaan malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa.

Kaivoslain 34 §:n 2 momentin mukaan lupahakemuksessa on esitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys:

- 1) hakijasta sekä hakijan edellytyksistä harjoittaa haettuun lupaan perustuvaa toimintaa;
- 2) hakemuksen kohteena olevasta alueesta ja sen kaavoitustilanteesta sekä alueen käyttöä koskevista rajoituksista ja niiden huomioon ottamisesta;

- 3) niistä, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea (asianosainen);
- 4) toiminnan edellytyksistä:
 - a) erityisesti alustava arvio alueella olevista kaivosmineraaleista ja mihin arvio perustuu, kun kyse on malminetsintälupahakemuksesta;
 - b) erityisesti esiintymän hyödyntämiskelpoisuudesta, kun kyse on kaivoslupahakemuksesta;
- 5) toimintaa koskevista suunnitelmista;
- 6) toiminnan ympäristö- ja muista vaikutuksista ottaen huomioon suunniteltujen toimenpiteiden laatu ja laajuus;
- 7) toiminnan lopettamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä sekä jälkitoimenpiteistä.

Saman pykälän 4 momentin mukaan malminetsintälupaa koskevaan hakemukseen on lisäksi liitettävä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma, jos hakija ei ole velvollinen tekemään sellaista ympäristönsuojelulain nojalla.

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 12 §:n 2, 6 ja 7 kohtien mukaan sen lisäksi, mitä kaivoslain 34 §:ssä säädetään, malminetsintälupahakemuksessa tai sen liitteissä on esitettävä selvitys hakijan asiantuntemuksesta, teknisestä suorituskyvystä ja taloudellisesta kyvystä harjoittaa haettuun lupaan perustuvaa toimintaa, suunnitelma tarpeellisten tutkimusten määrästä, laadusta ja aikataulusta sekä tutkimussuunnitelman toteutumiseen liittyvät tiedot suojelun kannalta merkittävistä luonto- ja kulttuuriarvoista malminetsintäalueella.

Kaivoslain 45 §:n mukaan malminetsintälupa myönnetään, jos hakija osoittaa, että tässä laissa säädetty edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole tässä laissa säädettyä estettä. Lupa voidaan kuitenkin kaivoslaissa säädetystä esteestä huolimatta myöntää, jos este on mahdollista poistaa lupamääräyksillä tai pienentämällä alueen kokoa.

Kaivoslain 46 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan malminetsintälupaa ei saa myöntää 7 §:n 2 momentissa tarkoitetulle alueelle. Momentin 8 kohdan mukaan malminetsintälupaa ei saa myöntää, jos on painavia perusteita epäillä, että haetun alueen laajuuden johdosta taikka hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneistä muista syistä hakijalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan ryhtyä luvan mukaiseen toimintaan, taikka hakija on aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt tähän lakiin perustuvia velvollisuuksia; laiminlyöntien olennaisuutta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä.

Hallituksen esityksessä kaivoslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 273/2009 vp) on 46 §:n 1 momentin 8 kohdan yksityiskohtaisissa perusteluissa todettu, että säännöksen nojalla lupahakemuksen hylkäämistä on aina harkittava silloin, kun haettu alue on poikkeuksellisen laaja, hakijalla ei ole riittävästi aiempaa kokemusta lupahakemuksessa tarkoitettua toiminnasta tai kun lupakäsittelyn yhteydessä tulee ilmi seikkoja, joiden perusteella on syytä epäillä, että hakemus on tehty yksinomaan tai pääasiassa tarkoituksena tuottaa

toiselle vahinkoa tai haittaa taikka keinottelutarkoituksessa. Laiminlyöntien olennaisuutta arvioitaessa on noudatettava suhteellisuusperiaatetta ja muita hallinnon oikeusperiaatteita.

Kaivoslain 51 §:n 2 momentin mukaan malminetsintäluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset muun ohella:

- 1) malminetsintätutkimusten ajankohdista ja menetelmistä sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista;
- 5) jälkitoimenpiteistä ja ajankohdasta, jolloin jälkitoimenpiteitä koskeva ilmoitus on viimeistään tehtävä;
- 6) kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta;
- 9) vakuudesta 10 luvun mukaisesti;
- 10) muista malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;
- 11) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

Kaivoslain 107 §:n mukaan malminetsintäluvun haltijan on asetettava vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten, jollei tätä ole pidettävä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja luvan hakijan vakavaraisuus huomioon ottaen.

Kaivoslain 109 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomainen määrää vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa luvassa.

Hallituksen esityksessä kaivoslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 273/2009 vp) on 109 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todettu, että vakuuden lajiin ja suuruuteen vaikuttaisivat toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat lupamääräykset. Malminetsintälupaan sisältyvän vakuuden määrää asettaessa kaivosviranomaisen olisi erityisesti arvioitava 15 §:ssä säädettyjen velvoitteiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset sekä 103 §:ssä tarkoitetun vahingon ja haitan todennäköisyys.

Luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Näihin eläinlajeihin kuuluu liito-orava (*Pteromys volans*).

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Yleistä

Kysymystä siitä, voidaanko malminetsintä lupa myöntää, arvioidaan kaivoslaissa säädettyjen edellytysten ja esteiden perusteella. Lupa on myönnettävä, jos hakija osoittaa, että kaivoslaissa säädetty edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.

Lupahakemuksen mukaan hakemusalue kuuluu Tampereen liuskejakson kultapotentialiseen osaan. Kohteella on todettu kairauksin kultaminalisaatio. Tutkimussuunnitelman mukaan alkuvaiheessa tutkimukset keskittyvät vanhan aineiston läpikäymiseen. Myöhemmässä vaiheessa mukaan tulevat mahdolliset maastotutkimukset. Maastotutkimukset sisältävät alkuvaiheessa kallioperäkartoitusta, lohkare-etsintää, geofysikaalisia maanpinnanmittauksia ja moreeninäytteenottoa. Tarvittaessa kaivetaan myös tutkimusojia ja suoritetaan syväkairausta. Moreeninäytteenottoon käytetään lapiota tai kevyttä kairakonetta. Geofysikaalisiin maanpinnanmittauksiin käytetään johtokeloja, antureita ja päätelaitetta. Mahdolliseen raskaampaan näytteenottoon käytetään kairakonetta ja kaivinkonetta.

Selvitysten riittävyys

Asiassa saadun selvityksen mukaan lupa-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelu- tai suojeluohjelma-alueita, Natura 2000 -verkoston kohteita, pohjavesialueita eikä valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita. Hakemuksessa on arvioitu toiminnan ympäristövaikutusten, luonnonsuojellusten vaikutusten sekä vaikutusten maa- ja kallioperään ja ihmiseen jäävän vähäisiksi sekä että toiminnalla ei ole vaikutusta vesistöihin tai pohjaveteen. Pirkanmaan ELY-keskus on 9.3.2020 antanut hakemuksen johdosta lausunnon, jonka mukaan ELY-keskuksen paikkatiedoissa on malminetsintälupahakemusalueen länsiosasta aiempi havainto liito-oravasta ja että hakemusalueen koillisosassa on luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita kohteita.

Ottaen huomioon lupapäätöksellä sallittujen tutkimustoimenpiteiden laatu ja asiassa saatu ELY-keskuksen lausunto, toiminnan ympäristövaikutuksista ja alueen merkittävistä luontoarvoista on esitetty lupaharkinnan kannalta riittävä selvitys. Lupahakemus liiteasiakirjoineen on sisältänyt lupaharkinnan kannalta riittävän kaivoslain 34 §:n 2 momentissa ja kaivostoiminnasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa tarkoitetun selvityksen. Siltä osin kuin valittaja on vedonnut siihen, ettei Tukes ole vaatinut yhtiöltä kaivannaisjätesuunnitelmaa, hallinto-oikeus toteaa, että asiassa saadun selvityksen perusteella luvan mukaisin tutkimusmenetelmin toimittaessa toiminnasta ei synny sellaista maa- tai kiviainesjätettä, jonka perusteella erillisen kaivannaisjätesuunnitelman esittämistä olisi pidettävä välttämättömänä.

Päätöstä ei ole syytä kumota hakemuksen puutteiden tai asiassa saadun selvityksen riittävyyteen liittyvien valitusperusteiden nojalla.

Luvan myöntämisen esteet

Tukesin hallinto-oikeudelle antamasta lausunnosta ilmenevästi valituksenalaisella päätöksellä on myönnetty 1,1 hehtaarin alueella lupa malminetsintään kaivoslain 7 §:n 2 momentin 5 kohdan vastaisesti 150 metriä lähemmäksi asumiseen tai työnteekoon tarkoitettua rakennusta tai yksityistä piha-aluetta. Tämän johdosta hallinto-oikeus kumoaa valituksenalaisen päätöksen edellä mainitun 1,1 hehtaarin suuruisen alueen osalta. Jäljelle jäävän

62,05 hehtaarin osalta lupa-alueeseen ei sisälly kaivoslain 7 §:n 2 momentin 5 kohdan vastaisia alueita.

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaan malminetsintäalueelle ei sijoitu yleisiä teitä. Näin ollen lupa-alueeseen ei kuulu kaivoslain 7 §:n 2 momentin 4 kohdan tai 9 §:n 4 momentin vastaisia alueita.

Valituksissa esitetty yksilöimätön väite Sotkamo Silver Oy:n ympäristöluvan rikkomisesta tai asiassa saatu selvitys yhtiön joihinkin lupahakemuksiin liitettyjen hakemuskarttojen virheellisyydestä ei anna aihetta arvioida, että yhtiö olisi kaivoslain 46 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitetulla tavalla aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt kaivoslakiin perustuvia velvollisuuksia.

Valituksessa on esitetty, että luvan myöntämiselle on ollut este, koska hakijan tarkoituksena ei ole ollut harjoittaa alueella malminetsintää. Kaivosyhtiö Sotkamo Silver Oy on maaliskuussa 2016 vireille laittamassaan lupahakemuksessa esittänyt uskottavan tarkoituksen ryhtyä hakemansa luvan mukaiseen toimintaan. Yksin se, että hakija on sittemmin elokuussa 2020 tiedottanut tehneensä ehdollisen sopimuksen malminetsintälupien ja -hakemusten myymisestä toiselle yhtiölle, ei ole peruste katsoa, että lupaa olisi haettu keinottelutarkoituksessa. Hakemus 1.10.2020 myönnetyn luvan siirtämisestä NewPeak Finland Oy:lle on tullut Tukesissa vireille 2.10.2020. Luvan myöntämispäätöksen jälkeen tehdyn luvan siirtopäätöksen lainmukaisuudella ei ole oikeudellista merkitystä tässä luvan myöntämistä koskevassa asiassa.

Toiminnan vaikutukset ja muiden lupien tarve

Pirkanmaan ELY-keskus on todennut lupahakemuksen johdosta 9.3.2020 antamassaan lausunnossa muun ohella seuraavaa: ELY-keskuksen paikkatiedoissa on malminetsintälupahakemusalueen länsiosasta aiempi havainto liito-oravasta, joka on luontodirektiivin liitteen IV a) laji. Mikäli malminetsinnän yhteydessä on tarpeen kaataa alueelta puustoa, tulee ensin tarkistaa, ettei kyseessä ole liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikka (esim. pesäpuu ja sitä suojaavat puut). Luontodirektiivin liitteen IV a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Hakemusalueen koillisosassa on luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita kohteita. Malminetsintäalueen halki kulkee puroja/ojia. Vesilaissa on säädetty luonnontilaisten lähteiden, purojen ja pienten lampien luonnontilaisena säilymisestä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kohteella on mahdollista jatkaa tehokasta malminetsintää hakemuksen mukaisilla tutkimusmenetelmillä ilman, että niistä aiheutuu haittaa ihmisen terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten ja arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista tai merkittävää maisemallista haittaa, mikäli otetaan huomioon tässä lausunnossa esitetyt seikat.

Malminetsintälupa-alueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu luonnonsuojelualueita tai pohjavesialueita. Tukes on antamissaan lupamääräyksissä ottanut huomioon ELY-keskuksen lausunnossa esitetyn.

Lupamääräyksissä 8 ja 9 on määrätty alueen koillisosan luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden kohteiden, liito-oravien sekä purojen ja ojien huomioon ottamisesta ja määräyksessä 8 kairauksista. Lupapäätökseen sisältyy lisäksi lupamääräykset muun ohella tarkan tutkimussuunnitelman toimittamisesta Tukesille ja ELY-keskukselle ennen toiminnan aloittamista sekä jälkitoimenpiteistä. Maa- ja metsätalouden sekä luonnonarvojen suojaamiseksi lupamääräyksessä 9 on määrätty, että siirtyminen lupa-alueelle ja lupa-alueella liikkuminen sulan maan aikana on pyrittävä suunnittelemaan niin, että olemassa olevia uria ja luontaisia aukkoja käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikkoalueilla liikkumista tulee välttää sulan maan aikana ja viljelykäytössä olevilla peltoalueilla tutkimukset tulee suorittaa satokauden ulkopuolella. Lisäksi määräyksissä on muun ohella veloitettu suunnittelemaan toimenpiteet siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta ja veloitettu luvanhaltija korvaamaan malminetsintäalueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä. Hallinto-oikeus arvioi alueen olosuhteet ja suunnitellut toimenpiteet huomioon ottaen, ettei erillisiä melua tai pölyä koskevia määräyksiä ole ollut tarpeen antaa.

Kun otetaan huomioon malminetsintäalueen olosuhteet, suunnitellun malminetsinnän laatu ja laajuus, päätöksessä asetetut lupamääräykset, ELY-keskuksen lausunto sekä mitä kaivoslain 16 luvussa on säädetty toiminnan valvomisesta, malminetsinnästä ei lupamääräysten mukaan toimittaessa ennalta arvioiden aiheudu kaivoslain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuja kiellettyjä vaikutuksia. Päätöksessä on annettu toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävät yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset. Valituksenalaista päätöstä ei muutoinkaan voida pitää lainvastaisena valituksessa viitattujen, luonnonarvojen, pintaveden ja pohjaveden suojaamiseksi annettujen EU-säännösten perusteella.

Malminetsintälupa-asian käsittelyn yhteydessä ei ratkaista toiminnan ympäristöluvan tai vesilain mukaisen luvan tarvetta. Valituksessa esitetyillä seikoilla muiden lupien tarpeeseen liittyen ei siten ole merkitystä malminetsintäluvan myöntämisedellytyksiä arvioitaessa. Siltä osin kuin valittaja on vedonnut nyt kysymyksessä olevan malminetsintäalueen osalta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettuun ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamiseen, hallinto-oikeus toteaa, ettei mainitun menettelyn soveltaminen ole ollut tämän lupa-asian yhteydessä tarpeen.

Päätös ei ole lainvastainen siksi, että sitä ratkaistaessa ei ole annettu merkitystä muille Pirkanmaalle sijoittuville malminetsintälupahankkeille.

Vakuus

Lupamääräyksen 7 mukaan yhtiön on asetettava lupakohtainen 2 000 euron suuruinen vakuus kaivoslain 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitettujen vahingon ja haitan korvaamista sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten.

Määrättävän vakuuden tarkoitus on varmistaa kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttäminen. Tukes on vakuutta määrätessään ottanut huomioon malminetsintäalueen olosuhteet, toiminnan laadun ja laajuuden sekä annetut lupamääräykset.

Asiassa ei ole annettujen lausuntojen perusteella tai muutoinkaan ilmennyt sellaisia malminetsintäalueeseen liittyviä erityispiirteitä, joiden perusteella vakuuden määrää ei alueen olosuhteet sekä luvan mahdollistamien etsintätoimien laatu ja laajuus huomioon ottaen olisi pidettävä riittävänä malminetsinnästä mahdollisesti aiheutuvan vahingon ja haitan sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten.

Yhteenveto

Hallinto-oikeus on edellä mainituin perustein pienentänyt malminetsintäaluetta 1,1 hehtaarilla. Valituksenalaisen päätöksen muuttamiseen enemmälti ei ole syytä.

Oikeudenkäyntikulut

Kansalaisten kaivosvaltuuskunta - MiningWatch Finland ry:n ja sen asiakumppaneiden valitus on pääosin hylätty. Koska malminetsintäalueesta on valituksen johdosta kuitenkin kumottu osa, olisi kohtuutonta, jos valittajat joutuisivat pitämään oikeudenkäyntikulunsa kokonaan vahinkonaan. Tämän vuoksi Tukes on määrättävä korvaamaan valittajien oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeuden kohtuulliseksi arvioimalla 100 eurolla.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 3 §
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 95 §

Päätöksen tiedoksianto

Päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (julkinen kuulutus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Esittelijäjäsen

Hanna-Maria Schiestl

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Paula Pihlava, Hanna-Maria Schiestl ja Ria Savolainen.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös

A

Kansalaisten kaivosvaltuuskunta - MiningWatch Finland ry / pj. Jari Natunen

Hallintolain 56 §:n 2 momentin mukaan valituskirjelmän ensimmäisen allekirjoittajan on ilmoitettava tiedoksisaannista kirjelmän muille allekirjoittajille. Jos hän tämän laiminlyö, hän on mainitun lain 68 §:n mukaan velvollinen korvaamaan laiminlyönnistä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi.

Jäljennös

Sotkamo Silver Oy

NewPeak Finland Oy

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Ylöjärven kaupunginhallitus, jonka on viipymättä julkaistava tieto päätöksestä noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään

Hämeenkyrön kunnanhallitus, jonka on viipymättä julkaistava tieto päätöksestä noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään

Oikeudenkäyntimaksu

maksutta

Liitteet

1. ML2016:0013 malminetsintälupakartta
2. Tilakohtaiset pinta-alat malminetsintälupa-alueella

hms

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 HÄMEENLINNA

Puhelinnumero: 029 56 42210

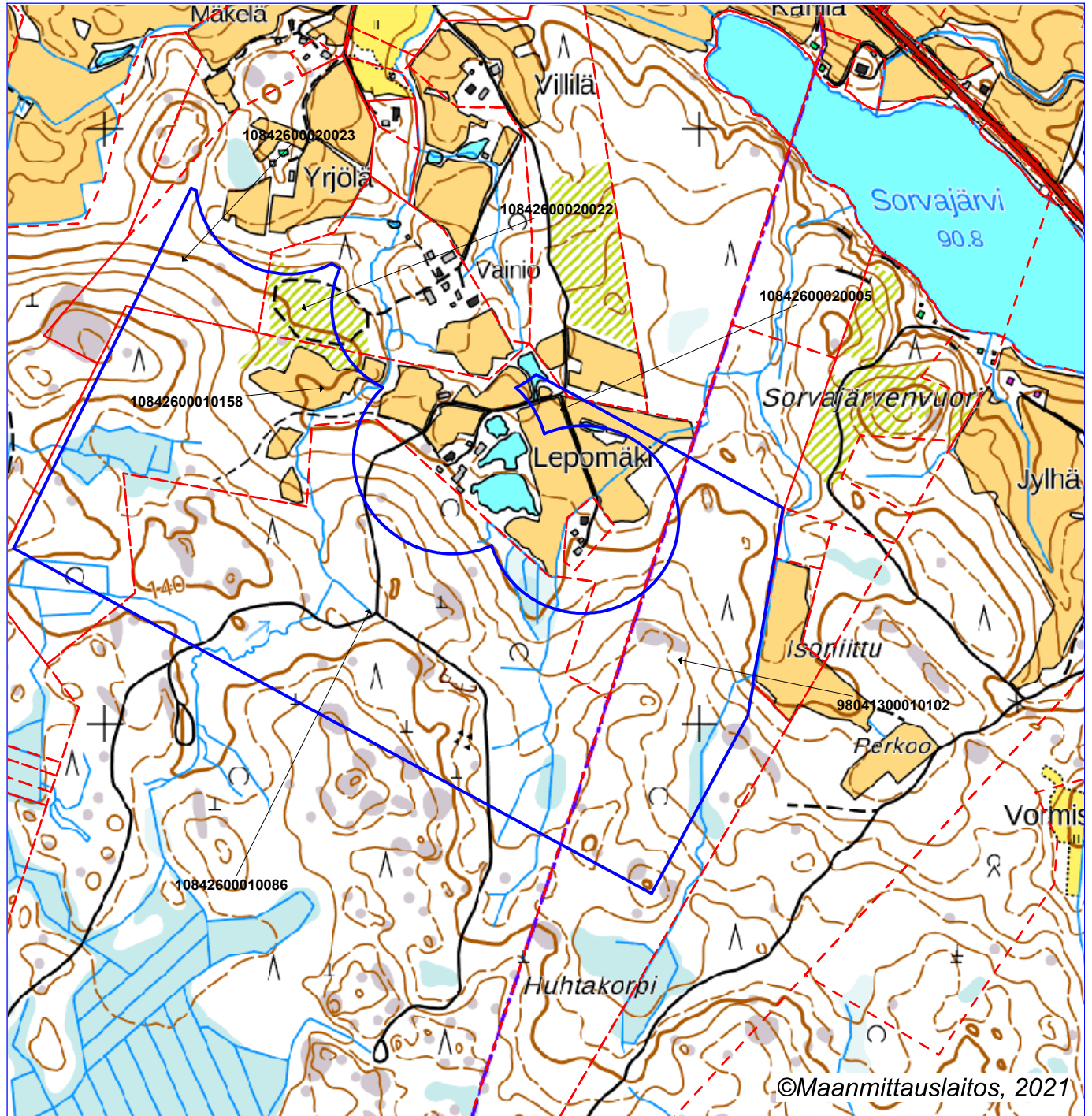
Faksi: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa
puheluista peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen
paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/>

Mittakaava 1:10 000

Sotkamo Silver Oy
Lavajärvi 1
ML2016:0013

23.3.2021

Lupatunnus
ML2016:0013
Liite 2

ML2016:0013 Lavajärvi 1

Tilakohtaiset pinta-alat

Tila r:no	Pinta-ala (ha)
10842600010086	27,42
10842600010158	16,77
10842600020022	1,41
10842600020023	2,79
98041300010102	13,66

Yhteensä: 62,05 ha

Liite hallinto-oikeuden päätökseen

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä perittävä oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian ja valituslupa-asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 530 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista tai mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste.

Oikeudenkäyntimaksua ei myöskään peritä jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta. Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)